KURJER WARSZAWSKI.

Poniedziałek. Dnia 13 (25) Października.— Rok 1852. № 284. Jutro, Śgo Ewarysta P. M.

Wczoraj, w Kościele Archi-Katedralnym i Metropolitalnym Śgo Jana, w czasie Summy, Artyści wykonali Mszę in C. Józ: *Haydena*. W Kościele XX. *Dominikanów*, Mszę J. *Krogulskiego;* na Graduale Ave Marja *Kükena*, odśpiewane sopranem przez Marję *Müller*; a na Ofertorium, wykonano kwartet wokalny, dzieło *Żölnera*, pod przewodnictwem P. K. *Müllera*. W Kościele XX. *Bernardynów*, Amatorowie muzyczni, w czasie Summy, powtórzyli Mszę (in B. dur), kompozycji Wojciecha *Sloczyńskiego*, D. M. K. W.; na Ofertorium solo basso, kompozycji J. *Elsnera*.

Rządy Gubernjalne *Płocki* i *Augustowski*, upoważnione zostały do zaspokojenia należytości Obywatelom przypadającej, za dostawę koni pod przejazd JJ. CC. WW. WW. XX. Mikołaja i Michała Mikołajewiczów, w miesiącu Marcu r. b., traktem od *Kowna* do *Warszawy* odbyty; przeto interessenci zgłosić się mogą po odbiór swej należytości do właściwych Kass Powiatów.

Główna Kassa Oszczędności. W tygodniu upłynionym do dnia 12/24 Października r. b. włącznie, wydano xiążeczek nowych 69, na które, tudzież na dawniejsze, w 463 wnioskach, złożono rs. 5,242 kop. 20. Na żądanie 122 Uczestnikom wypłacono (prócz procentu za rok bieżący rs. 93 k. 77½), rs. 4,978 kop. ½, i umorzono xiążeczek oszczędności 46. Przeto Uczestników 8,629, posiada kapitał rs. 374,572 kop. 26.

Do rzędu uroczystości Jubileuszowych, o których i w tym roku z okoliczności 50cio-letniego małżeńskiego pożycia, wspomnieliśmy kilkakrotnie; należy także obchód złotego wesela WW. Apolonji i Hieronima *Kochanowskich*, którzy d. 11 b. m. u stóp Ołtarza w Kościele XX. *Franciszkanów* w *Krakowie*, ponowili małżeńską przysięgę.

JW. Jenerał-Lejtnant *Suchozanet*, Naczelnik Artylerji armji czynnej, przybył z Cesarstwa *Rossyjskiego* do *Warszawy*.

JO. Xiążę *Dolgoruki-Argutyński* Jenerał-Adjutant J. C. K. MOŚCI, przybył z *Paryża;* a Hrabia *Cassini*, Konsul Ces:-*Rossyjski* w *Tryeście*, z *Wiednia*.

JW. Jenerał-Lejtnant Xiążę *Golicyn*, Jenerał-Gubernator *Witebski*, *Mohilewski* i *Smoleński*, wraz z synem Xięciem Mikołajem Paziem Dworu J. C. MOŚCI, w powrocie z *Włoch* przybywszy do *Warszawy*, dnia dzisiejszego wyjeżdża do Cesarstwa.

JW. Jenerał-Major *Abramowicz*, Administrator Xięstwa *Łowickiego*, wrócił ze *Skierniewic*.

Anna *Frankiewicz*, onegdaj rozstała się z tym światem. Pozostała Familja, zaprasza Krewnych i Przyjaciół, na exportację zwłok, dziś o godz: 4tej po południu, z Kościoła XX. *Franciszkanów*, na smętarz *Powązkowski* odbyć się mającą.

Amelja *Helcel*, opatrzona ŚŚ. SAKRAMENTAMI, po ciężkiej słabości, wczoraj zakończyła życie. Stroskana Siostra, Bracia i Bratowa, zapraszają Krewnych i Znajomych, na exportację Jej zwłok, jutro o godzinie 4tej po południu, z Kościoła XX. *Reformatów*, na smętarz *Powązkowski* odbyć się mającą.

Wdniu 17 b. m. umarł w mieście *Biały*, ś. p. Antoni *Dzieszuk*, Sędzia Prezydujący w Sądzie Policji Poprawczej Wydziału *Bialskiego*. Był to człowiek miłosierny i przyjacielski, w towarzystwie miły, Sędzia sprawiedliwy, i Urzędnik prawy, najlepszy ojciec dwojga pozostałych po nim małoletnich sierot, najprzywiązańszy mąż dla zmarłej przed trzema laty żony. Cnoty też jego zjednały mu powszechny szacunek, a skon pogrążył wszystkich w ciężkim żalu. Lecz pocieszcie się wy pozostałe po nim sieroty, została dla was przyjaźń każdego, kto był przyjacielem zgasłego wam ojca; nie smućcie się i wy przyjaciele, bo ś. p. *Dzieszuk*, otrzymał w wieczności nagrodę cnotami zjednaną.

W dalszym ciągu udzielonych przez nas szczegółów, o ruchach dwunastu gabar, obecnie z *Gdańska* z towarami kolonialnemi do *Warszawy* powracających, donosimy, iż podług listownych wiadomości, gabary Nr 7, 8, 9, 10 i 14 holowane paropływem Nr 1 *Xiążę Warszawski;* gabary Nr 6, 11, 12 i 15 holowane paropływem Nr 3 *Kopernik;* oraz gabary Nr 2, 13, i 18 prowadzone paropływem Nr 6 *Sandomierz*, w d. 21 b. m., w przejeździe znajdowały się pod *Włocławkiem*.

Nakładca B. M. *Wolff* w *Petersburgu*, przedsięwziął i już znacznie posunął, *drugie*, *nowe*, *tanie* i *ozdobne wydanie* dzieła: *Pielgrzymka do Ziemi Świętej*, Xiędza Ignacego *Hołowińskiego*, dziś Arcy-Biskupa *Mohylewskiego*, Metropolity Wszech *Rzymsko-Katolickich* Kościołów w Cesarstwie. Cena prenumeracyjna, wynosi na wydanie proste bez rycin, w 4ch zeszytach tworzących jeden tom wielki in 8-vo, rsr. 4, z przesyłką przez pocztę rsr. 5; na wydanie ozdobne, na papierze welinowym, z 24ma chromolitografjami według rysunku P. *Roberts*, przedstawiającemi krajobrazy zdjęte z natury, i portretem Autora rs. 8, z przesyłką rs. 9.

W tych czasach, Rzeźbiarz tutejszy P. Ludwik *Kauffmann*, odebrał znaczne zapasy łomów marmuru krajowego i zagranicznego, które go stawiają w możności zadość uczynienia wszelkim żądaniom Publiczności. Z tych to zasobów, wykończono właśnie w pracowni jego, przepyszne wschody z *marmuru popielatego* z *Kutzendorff* pod *Neisse* w *Szląsku*, przeznaczone do nowego gmachu W. *Grodzickiego* na *Krak:-Przed:*. Wschody te z 62 stopni złożone, wzniosą się aż na drugie piętro. Będą one niezaprzeczenie najpiękniejsze z istniejących tu marmurowych. O ile pamięć nas niezawodzi, tylko gmach Urzędu Loterji, oraz domy Hr: *Uruskiego*

na *Krako:-Przedm:*, i JW. *Bromirskiej* na ulicy *Mazowieckiej*, posiadają okazałości tego rodzaju.

Portret ś. p. Marji *Szymanowskiej*, sławnej Fortepjanistki, wyszedł w tych czasach w *Petersburgu* z litografji, i jest do nabycia w składzie nut muzycznych R. *Friedleina*, przy ulicy Senatorskiej Nr 460.

Od onegdaj już ogrodzenie przed nowo-wzniesionym domem W. *Malhomme*, rozebrane zostało. Odsłonięty zaś gmach, wystawiony według planu nakreślonego przez Radcę Budowniczego, Radcę Dworu Alfonsa *Kropiwnickiego*, wykonany został przez znanego przedsiębiercę Ed: *Grossera*. Jest to jedna z tych posessji, która w tej części miasta, obok wspaniałych zabudowań sukcesorów *Skwarcowa*, stanowi niemałą ozdobę dwóch ulic, to jest *Królewskiej* i *placu Saskiego*. Dotąd jeszcze jest kilka pomieszkań do wynajęcia, a co się tyczy sklepów, tylko jeden zakład urządzony został. Jest nim skład win, znanego od dawna przedsiębiercy P. Antoniego *Jahna*, który zaopatrzony będąc w liczne zapasy najlepszych gatunków, wyprzedaje obecnie takowe. Zakład ten umieszczony jest na dole od strony *placu Saskiego*, i urządzony z wielką elegancją.

Rzecz szczególna jak się *rozmeteorzyło* w całej *Europie*. W tym bowiem samym czasie kiedy zjawiska te ukazały się u nas, widziano podobne, 5 b. m., na wyspie *Wight* w *Anglji*. Illustracja *Angielska* wychodząca w *Londynie*, udziela opis i rysunek *meteoru*, uważanego na wyspie *Wight*.

Wspaniałe balkony, przed domem W. Stanisława *Lessera* przy ulicy *Miodowej*, już założone zostały. Kilkanaście tych pięknych z fabryk naszych pochodzących wyrobów, niemało przyczyniły się do ozdoby tego wystawnego pod każdym względem gmachu.

W tych dniach wyszła z druku *Héloïse-Mazourka*, skomponowana przez JW. Hr: M. *Simonicz*, i jest do nabycia we wszystkich Składach nót muzycznych; cena exemplarza kop. 15.

Wczoraj wieczór paropływ Nr 6 *Sandomierz*, z dwoma gabarami Nr 10 i 18, przybył do *Warszawy*. Reszta wyżej wymienionych gabar, dziś lub jutro nadejść powinna.

Do Xięgarni Michała *Frühling* przy rogu ulic *Żabiej* i *Senatorskiej*, w domu Hr: Stan: *Zamoyskiego*, Nro 472, nadeszły nowe dzieła: *Beweis das die Lungenschwindsucht heilbar*, przez Dra J. *Lobethal*; kop. sr. 30. *Die Zalltarife aller Länder*, zebrane i ułożone przez Otto *Hübner*; rs. 3. *Statistische Tafel aller Länder der Erde*, przez tegoż; kop. 60. *Wieczory Badeńskie* czyli powieści o strachach i upiorach, z dołączeniem bajek i innych pism humorystycznych Józ:-Max: Hra: z *Tenczyna Ossolińskiego*; rs. 1 k. 50. *Chrześcianin w obec BOGA*, xiążka do Nabożeństwa, przez X. Jana *Bogdana*; rs. 1.

Znana tu przed laty menażerja P. V. *Zame*, bawi obecnie w *Petersburgu*, i w tych dniach wzbogaconą została czterema *białemi wielbłądami*.

Wśród niezliczonej massy nowych kapeluszy damskich, dość gustownie i oryginalnie wygląda kapelusz *atłasowy biały*, przyozdobiony *axamitem czarnym*.

Już wspomnieliśmy o wizerunku ulubionego Autora naszego J. I. *Kraszewskiego*, jaki nadesłany nam został przez Wydawcę Album *Wileńskiego*. Dziś dodajemy, że podobny wizerunek, będący pierwszem odbiciem z litografji *Lemerciego* w *Paryżu*, wedle portretu z natury malowanego, przez znanego Professora Xawerego *Kaniewskiego*, jest także w zakładzie P. *Hirszla* przy ulicy *Miodowej*, i że wkrótce w znacznej liczbie, będzie do nabycia.

Prace około budowania podziemnych kanałów w środku ulicy *Długiej*, posuwają się w głąb jej ku Resursie Nowej. Obecnie, wykonywane są przy domu, zwanym *na rurach*.

W punkcie, gdzie w tym roku śmierć i martwość, najwięcej może w *Warszawie* objawiały się, przy *grabarni* tymczasowego Szpitala cholerycznych w *Domu Zdrowia*, drzewo *wiśniowe*, przed tygodniem, zakwitło po raz drugi.

Tego samego dnia, kiedy u nas w *Warszawie* ujrzeliśmy pobielone dachy od *śniegu*, to jest 19 b. m.; śnieg pojawił się w *Krakowie*, i równie był tam krótkotrwałym, jak w *Warszawie*.

Amatorom numizmatyki donosimy, iż w Redakcji *Kurjera* złożono znaleziony na gruncie dóbr *Promna* w Pcie *Czerskim*, własności WW. *Wasiutyńskich*, przy kopaniu kartofli, numizmat srebrny, wielkości grosza, z czasów *Trajana*, na którym stęple bardzo wyraźnie są zachowane.

W odsłoniętym pierwszym sklepie domu W. *Grodzickiego*, o którym z okoliczności wprowadzenia w użycie przez właściciela tego domu, nowego systematu drzwi sklepowych i okiennic wspomnieliśmy; otworzoną została w dniu wczorajszym, cukiernia P. *Bisier*, której urządzenie wewnętrzne posunięte jest do przepychu.

Wczoraj złożono w Redakcji *Kurjera* od *Albertyny* rs. 2, dla sierot po cholerycznych.

Lubo niezupełnie dopisała wczoraj pogoda, zawsze jednak, nie był to czas taki, aby miał przeszkadzać przechadzkom. Między innemi, po raz pierwszy na trąbkę P. *Rajczaka*, zebrano się licznie u P. Dominika *Martin*, a *pot-pouri Canthala*, zadowoliło jak najzupełniej obecnych.

(A. n.) Doznawszy po razy kilka skutecznej pomocy W. *Janiszewskiego*, Lekarza w tutejszem mieście zamieszkałego, chętnie i bezinteresownie niesionej, dla poratowania zdrowia mojego; uważałem za święty obowiązek, złożyć mu publiczne podziękowanie. Teraz zaś tem większa do uczynienia kroku tego powoduje mną wdzięczność, ponieważ tenże szanowny Lekarz, syna mojego, dotkniętego epidemją, z niebezpieczeństwa utraty życia wyprowadził. Dla tego też, z całem najserdeczniejszem uczuć wylaniem, w tym szczupłym okresie wyrazów, dozgonną wdzięczność dobroczyńcy mojemu wynurzam.— *R. W.*

Tak jak u nas w *Warszawie* i w *Krakowie* również *cholera* ustaje. D. 18 b. m. nikt już nie zachorował, a 19go jak pisze *Czas*, jedna tylko osoba.

Wczoraj w Teatrze Wielkim, przywołani zostali: po Balecie *Katarzyna Córka Bandyty*, Pani *Turczyno-*

wicz 3-kroć, Panny: Karolina *Straus* i *Damse* po 2-kroć, PP. *Krzesiński*, Alex: *Tarnowski* i *Popiel* po 2-kroć; a po tańcu *Los Torreadores*, Wszyscy po 2-kroć. W Teatrze Rozmaitości po Komedji *Sztuka przypodobania się*, Panna *Ciemska* 5-kroć, P. *Szymanowski* 3-kroć, i Wszyscy oddzielnie; po Kom: *Woda na plamy*, Panna *Szymanowska*, oraz PP. *Chomiński* i *Chomanowski*.

Z *Lublina*.— Xięgarnia i Skład nót, atlasów i mapp jeograficznych S. *Arzta*, ma zaszczyt zawiadomić, iż otrzymuje zawsze wszystkie nowości z xiążek i nót równocześnie z ogłoszeniami o takowych w *Kurjerze Warszawskim;* przyjmuje prenumeratę na wszelkie dzieła i pisma perjodyczne w kraju i zagranicą wychodzące (które najregularniej odbiera). Obstalunki zaś w jak najkrótszym czasie uskutecznia; a to wszystko po *cenie katalogowej Warszawskiej*. Biorącym na raz jeden za rs. 15, ustępuje 10ty rabat, a prenumeraty na wypłaty częściowe rozkłada. Do *Czytelni* zaś dołącza wszelkie nowości.

Donoszą z *Krakowa*, że Professor Uniwersytetu *Jagiellońskiego*, P. *Kremer*, wrócił do tego miasta, z podróży do *Włoch* odbytej.

Anglja. — Pogrzeb Xięcia *Wellington* odbędzie się w dniu 16tym Listopada; ciało stać będzie na katafalku w *Whitehall;* ceremonja ta będzie miała głównie militarny charakter; Izby przyszlą tylko deputacje. — Lina telegrafu podmorskiego od brzegów *Szkocji* do *Irlandji*, nie dociągniona do brzegu, a przytwierdzona tylko do wielkich beczek, urwała się; wątpią, czy ją z dna morza wyciągnąć zdołają. — Ogłoszono tu przeszło 50 rozmaitych wydań portretów *Wellingtona*, sztychowanych, litografowanych, z massy, i porcelany; ceny podają nizkie, by przystępnemi te pamiątki zrobić nawet dla uboższych. — Alderman *Challis*, nowy Lord-Mayor *Londynu*, mianował już Kapelana przy boku swoim, na czas rocznego swego urzędowania. P. *Challis* jest Członkiem Parlamentu Angielskiego. — Indyjski Rajach *Croog*, zwiedzał w tych dniach, wraz z *żonami* swojemi, *Colyseum*. Wszyscy mężczyźni wynieśli się z tego zakładu przez czas wizyty; same tylko kobiety przyjmowały tę rodzinę Xiążęcą *Indyjską*. Pomimo to, Rajach zdawał się ciągle pod wpływem jakichś uczuć zazdrosnych.

Austrja.— Nowe konferencje celne *Wiedeńskie*, mają się zakończyć ogłoszeniem traktatu związku handlowego i celnego, pomiędzy *Austrją*, a państwami *koalicji*, do którego wszystkim Państwom *Niemieckim*, wolno będzie przystąpić. — Ze wszystkich stron *Kroacji* i *Dalmacji*, smutne raporta o wylewach wód dochodzą; w *Fiume* wylew zniszczył młyn *amerykański;* szkoda wynosi 200,000 złr.; magazyny żywności i tytuniu, także są zalane. Ban *Kroacji* udał się do tego miasta i *Agram*.— Dla przeprowadzenia dekretów, o uwłaszczeniu włościan, w W. Xięztwie *Krakowskiem*, mianowanemi tam będą trzy okręgowe Komissje, które swą pracę w Listopadzie rozpoczną.

Belgja. — Wieść chodzi, że Król wezwał Pana *de Theux*, Naczelnika stronnictwa Katolickiego, by temu powierzyć utworzenie gabinetu, albo przynajmniej utworzenie innego Ministerjum ułatwić.

Francja. *Paryż 19 Paźdz:*. — *Monitor* przemówił dziś i wszystkie wątpliwości ustały; Cesarstwo ogłoszone zostanie, zapewne jednak dopiero w połowie Grudnia; czasu bowiem potrzeba na narady Senatu, na zwołanie ludu do zatwierdzenia uchwał tej Izby, do policzenia głosów przez Ciało Prawodawcze. Wiele też ważnych kwestji wprzód załatwić należy. Pierwsza jest kwestja następstwa; zapewniają, że *Ludwik-Napoleon*, następcą swym przeznaczy Xcia Napoleona *Bonaparte* syna *Hieronima*, który z resztą na zasadzie dawnych uchwał Senatu i zwyczajów rodziny Cesarskiej, ma do tego i dziś pierwsze prawo. Podobno odegra on taką samą rolę jak Eugenjusz *Beauharnais* za *Napoleona Igo*, nie zostanie tylko Vice-Królem *Włoch*, albo *Algierji*. Xiążę ten jednak zawsze w Zgromadzeniu Prawodawczem, należał do opozycji bardzo mocnej nawet.— Mówią o uorganizowaniu gwardji z 10,000 ludzi. Armję zmniejszą o 25,000; według innych zaś o 75,000 ludzi; zmniejszenia te, mają jednak wejść w wykonanie dopiero przy zastosowaniu budżetu z 1854 r.— Jutro spodziewają się ogłoszenia w *Monitorze* dekretu pozwalającego wrócić do *Francji*, wygnanym Jenerałom *afrykańskim*.— Od dziś tytułu Excellencji urzędownie używać zaczęto w adresach do Ministrów. — Królowa *Marja-Amelja* i Xiążę *Joinvile*, przybyli do *Berny* w *Szwajcarji*.— Na drodze Prezydenta, w czasie wjazdu do *Paryża*, wzniesiono 21 łuków tryumfalnych.— Lokomotywa która wiozła Xięcia Prezydenta z *Orleanu* do *Paryża*, była cała wyzłocona, i przyozdobiona na przodzie orłem złotym z rozłożonemi skrzydłami.— Mennica w *Marsylji*, ma być przywróconą, dla bicia monet miedzianych.

Hiszpanja. — W rocznicę urodzin Królowej, Intendent zamku przesłał Gubernatorowi 20,000 realów dla rozdania pomiędzy ubogich *Madrytu*. — Królowa nieprzyjęła żadnego z kandydatów przedstawianych jej na godność Kapitana halabardników, w miejsce Xięcia *de Baylen* (Castanos) przez gabinet; wnioskują z tąd, że Ministerjum rychło zmianie ulegnie. — Rząd nateraz poświęcił myśl utworzenia pułków piechoty gwardji; pułk grenadjerów dostał wprawdzie przygotowane gwardyjskie mundury, ale wychodzi z *Madrytu* do *Saragosy;* jazdę jednak gwardji powiększono do 400 koni.— Komissja Rządowa zajmuje się przejrzeniem Kodexu cywilnego. — Mówią znowu o zmianie prawa wyborczego.

Rozmaitości. — *Gazeta Augsburgska* donosi, że Lucjan *Bonaparte* wygrał w ruletę w *Homburgu*, nie 380,000, ale 600,000 franków, i w tych dniach *Homburg* opuścił. W skutku tej wielkiej przegranej, dywidenda akcjonarjuszów banku *Homburgskiego*, która zwykle około 20% półrocznie wynosi, w obecnem półroczu bardzo będzie nieznaczna. Pomimo to wszakże, akcye *Homburgskie*, o które zawsze bardzo było trudno, i dzisiaj nie wychodzą wcale na jaw, i dostać ich niepodobna.— W *Pekinie*, stolicy *Chin*, od 1000 lat drukuje się co tydzień gazeta na płachcie jedwabnej. Płachty

te mają 20 łokci i pół długości. Kilka z nich znajduje się w Bibljotece *Paryzkiej*. Opowiadają, że w r. 1827, jeden z urzędników zamieściwszy w tem piśmie perjodycznem fałszywą wiadomość, uległ za ten czyn *karze śmierci*.— W *Perth* żyje 13to-letnia dziewczyna, która w szczęce dolnej ma dwa rzędy zębów, krom tych, które jak zwykle, mieszczą się w szczęce górnej. Ten przybytek bynajmniej jej nie zawadza, i zdaje się, że ma apetyt odpowiedni siłom mastykacji.— Pewien bywalec *kawiarniany*, znajdując się raz w porządnem towarzystwie, między innemi komplementami tak się do jednej z dam wyraził: »Zaiste, Pani *fuxem* wpadłaś na tę ziemię, bo dla takiego Anioła jak Pani, miejsce jest w niebie."

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Xżę Bebutow Jen:-Major z Kałuszyna; Bąkowski Ign: Oby: z Ciechocinka nr 476; Dowgiało Stan: Oby: z Wilgoniewa nr 634; Gawroński Teofil Oby: z Słupcy nr 1319/20; Kołakowski Florjan Oby: z Woli Dłutowskiej nr 551; Łubieński Sewe: Hr. z Kolana nr 634; Morawski Sewe: Ob: z Romanowa nr 634; Remiszewski Alex: Oby: z Woli Dłutowskiej nr 551; Skarzyński Rudolf Oby: z Łaniąt nr 411; Spiess Lud: Kup: z Wrocławia nr 464; Webner Kar: August Budow: z Drezna nr 603; Werner Szym: Ob: z Zarzyna nr 1319/20.

Wyjechali: Biernacki Nikodem Art: Muzy: do Grójca; Fraenkel Ant: Bankier do Korytkowa; Jabłonowski Lud: Oby: do Bromierza; Linowski Ant: Oby: do Pieścidła; Michałowski Seweryn Sekretarz Koleg: do Białegostoku; Trembicki Lud: Ob: do Wrocławia.

Dziś rano ciepła stopni 9. Wczoraj w południe 6.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stóp 3 cali 4.
TEATR WIELKI. Jutro, *Atylla. Fletrowers zaczarowany.*

W Drukarni Kurjera Warsz:.— Wolno drukować. Warszawa d. 13 (25) Października 1852 r.— Starszy Cenzor, Rad: Dw: L. T. *Tripplin*.